

Dodatek k izdelku 4: Raziskovanje jezikovne problematike po korpusih

G. P.

Novinarstvo, 1. letnik, redni študij

Ljubljana, 11. maj 2011

Rodilnik ob zanikanem glagolu lahko govorci nepravilno »nadomestijo« s tožilnikom v več primerih. Za raziskovanje te problematike v korpusih se mi zdi najbolj primerna beseda *nimam*, ob kateri bi moral stati samostalnik oz. samostalniški zaimek v rodilniku.

Korpus FidaPLUS: Beseda *nimam* se v korpusu pojavi v 24.512 zadetkih. Zaradi ogromno zadetkov sem analiziral samo prve štiri strani z zadetki. Kot pričakovano, je najbolj pogosta napaka v besedni zvezi *nimam nič*, ki bi se pravilno zapisala *nimam ničesar*. Opazil sem, da se napačna raba rodilnika pojavlja pri premem govoru, večinoma pri nestrokovnih zvrsteh in v modernejši prozi. Ostali samostalniki so večinoma zapisani pravilno, opazil sem zgolj tri primere zelo nerode rabe: *nisem imela dokaze* (pravilno bi bilo *nisem imela dokazov*), *nisem zasledil napako* (pravilno bi bilo *nisem zasledil napake*) in *nimam slabe namene* (pravilno bi bilo *nimam slabih namenov*).

Gos – korpus govornjene slovenščine: Korpus za besedno *nimam* najde 66 konkordanc, za besedno zvezo *nimam nič* pa le pet. Zopet se nepravilna raba pojavlja v nejavnih zasebnih in nejavnih ne zasebnih tipih diskurza. Na radiu in televiziji (razen pri dobesednem navajanju izjav) rodilnik uporabljajo pravilno.

Korpus Nova beseda: V tem korpusu je iskanje možno omejiti zgolj na posamezen medij. Besedo *nimam* sem iskal v dnevniku Delo in njegovih prilogah, zanimali pa so me tudi zapisi sej Državnega zbora in zakoni Republike Slovenije.

Pri dnevniku Delo korpus najde 17.083 zadetkov, zato sem zopet analiziral samo prvi dve strani (200 zadetkov). Uporaba rodilnika (razen pri premem govoru) je pravilna.

Zapisi sej Državnega zbora razkrivajo opuščeno rabo roditelja pri govorjenju. Korpus najde 8.455 zdetkov. Pri prvih 200 zdetkih sem največkrat opazil besedno zvezo *nimam nič s tem* (pravilno bi bilo *nimam ničesar s tem*) sledita pa ji *nimam to možnost* (pravilno bi bilo *nimam te možnosti*) in *opravičilo nisem sprejel* (pravilno bi bilo *opravičila nisem sprejel*). Ugotovil sem, da se raba roditelja opušča predvsem pri govorjeni besedi. Tisti, ki se profesionalno ukvarjajo s pisanjem (novinarji, pisatelji ...), so na pravilno in lepo rabo roditelja bolj pozorni od govorcev. Problem vidim v tem, da meja med pogovornim in knjižnim jezikom počasi a vztrajno blede. Jezik je živa stvar, zato kakršenkoli strogi purizem v tem primeru ne pride v poštev. Bi pa govorniki (predvsem tisti, ki jih poslušajo in kasneje posnema širša javnost) lahko bolj pazili na pravilno in lepo rabo roditelja.